

## Motion till riksdagen 2005/06:So272

av Cecilia Wikström (fp)

# Medicinsk utredning av äldre med inkontinensproblem

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om medicinska utredningar av äldres inkontinensproblem.

## Motivering

Det är jobbigt att bli gammal i Sverige i dag. Det är svårt och smärtsamt när hälsan avtar, den kroppsliga prestationsförmågan försvagas och det är svårt att få den medicinska hjälp man behöver.

Många äldre lider av inkontinens-, och dessvärre är det så att många lider i onödan. Bara 18 % genomgår en relevant medicinsk undersökning. Om fler blev utredda och fick den hjälp de har rätt till, skulle samhället kunna spara både resurser och mänskligt lidande.

För tre år sedan slog Socialstyrelsen larm om bristen på medicinsk utredning av inkontinenta, men fortfarande har ingenting hänt.

Att bli gammal är inte liktydigt med att ha inkontinensproblem. Att bara ge äldre s.k. inkontinenshjälpmedel (t.ex. blöjor) kan inte vara en fullgod lösning. Tyvärr är en fördom spridd, inte minst bland vårdpersonal, om att alla äldre är inkontinenta.

Sanningen är att med rätt diagnos och rätt behandling kan besvären minska avsevärt eller upphöra helt. Inställningen att inkontinens är något som äldre måste acceptera att leva med i kombination med okunskapen om hur det verkligen förhåller sig kan vara orsaken till onödigt lidande för många äldre människor.

Nästan var femte svensk kvinna över 65 år drabbas av inkontinens och minst en halv miljon lider av sjukdomen. Att ständigt vara rädd för att kissa på sig, orsakar ett stort psykiskt lidande som inte tas på allvar av hälso- och sjukvården i dag.

**Fel! Okänt namn på**

Det måste få vara en rättighet för den som drabbas av inkontinens att träffa en läkare som gör en medicinsk utredning.

Det finns behandling som kan ge de äldre ett värdigare liv och som är billigare än kostnaden för de inkontinenshjälpmedel som kommunernas äldre-vård i dag konsumerar stora mängder av. Om fler äldre inkontinenta fick komma till en undersökning, skulle kommunerna sänka kostnaderna för de dyra inkontinensskydden.

Undersökning är så viktig för att kunna klargöra vilken behandling som kan hjälpa eftersom det finns flera former av inkontinens. Det är här vården brister, menar vi. För vissa är bindor eller blöjor den rätta lösningen, för andra knipövningar, för en tredje grupp finns det läkemedel som hjälper och för andra kan lösningen vara att genomgå en enkel operation.

Enligt Socialstyrelsens rapport ("Inkontinensvården i ordinärt och särskilt boende"), anger ca 18 % av de tillfrågade inkontinenta äldre att de genomgått en medicinsk utredning.

Det anmärkningsvärda är att Socialstyrelsen redan i en studie år 2000 ("Läkemedelsreformen 1997 – Hur blev det" 2000:7) visade att patienterna inte fick en adekvat medicinsk utredning. Trots att staten alltså påpekade detta för tre år sedan har uppenbarligen väldigt lite hänt.

Inkontinensproblemen börjar ofta medan personen bor kvar i hemmet. Hemtjänstpersonal, anhöriga eller personen själv uppmärksammar det och ofta blir åtgärden förskrivning av hjälpmedel i stället för en ordentlig utredning. När problemet efterhand tilltar måste den inkontinente komma till ett särskilt boende. Då upplevs det av personalen som för sent att göra en medicinsk utredning.

Medicinska utredningar måste göras oftare och de måste göras tidigare. På så sätt kan lidande sparas, de äldre kanske t.o.m. kan bo kvar hemma längre. Vården måste tidigt utreda inkontinensproblem. Det finns läkemedel och behandlingsmetoder som innebär att kommunerna kan spara in pengar på hjälpmedel och många äldre kan få ett värdigare liv.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 21 september 2005

*Cecilia Wikström (fp)*